

Kringstudies over Jozua

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding	3
Memorisatie	5
I. TER INTRODUCTIE: HET VRAAGSTUK VAN OORLOGSGEWELD	7
II. KENNISMAKING MET JOZUA	17
III. GOD DOET WAT HIJ BELOOFT – JOZUA 1 – 4	22
IV. IN HET LAND VAN DE BELOFTE – JOZUA 5 – 9	24
V. GOD VECHT VOOR ISRAËL – JOZUA 10 EN 11	27
VI. DE STRIJD	29
VII. BEZINNING EN KEUZE	33

Inleiding

Aantal hoofdstukken:

7

Beschrijving inhoud:

Dit materiaal helpt je om de persoon en het leven van Jozua te bestuderen. Diverse thema's uit zijn leven worden behandeld. Er worden ook teksten uit andere bijbelboeken aangehaald die het verhaal van Jozua ondersteunen.

Methode:

In elk hoofdstuk wordt een aantal thema's besproken. Er worden diverse tekstgedeelten genoemd en vragen gesteld.

Verwachtingen t.a.v. voorbereiden:

Een goede voorbereiding is nodig om dit materiaal tot zijn recht te laten komen. Reken hier zo'n 1,5 uur voor.

Specifieke aandachtspunten m.b.t. dit materiaal:

Sommige hoofdstukken zijn erg lang en bevatten veel verschillende onderwerpen. Het is daarom goed om een keuze te maken uit wat er wel en niet op kring wordt besproken. Zo kun je op een paar onderwerpen diep ingaan in plaats van alles oppervlakkig te behandelen.

Doelgroep:

Er worden redelijk pittige onderwerpen behandeld in dit materiaal. Er wordt wel voorkennis vereist van in ieder geval de basics van het christelijk geloof.

Voor je ligt het kringmateriaal over Jozua. Voor een goed gebruik van dit materiaal eerst vooraf enkele opmerkingen.

Wat kun je van dit materiaal verwachten?

We vinden het belangrijk dat de Bijbel centraal staat tijdens de kringavond en in je eigen voorbereiding thuis. Dit materiaal is dan ook een hulpmiddel om door middel van vragen en opdrachten een Bijbelgedeelte te bestuderen. Het materiaal biedt geen kant en klare studies aan die je antwoord geven op jouw vragen. Integendeel, in dit boekje zul weinig meer vinden dan enkel vragen... Het materiaal zelf is dus nauwelijks een bron van kennis, het helpt alleen om Dé Bron te bestuderen: de Bijbel.

We hebben hiervoor gekozen omdat we geloven in de kracht van Gods Woord. "Want levend en krachtig is het woord van God, en scherper dan een tweesnijdend zwaard: het dringt diep door tot waar ziel en geest, been en merg elkaar raken, en het is in staat de opvattingen en gedachten van het hart te ontleden." (Hebr. 4:12). Zijn Woord moet centraal staan, en niet zozeer onze meningen en ideeën. Ons verlangen is dat je een

steeds hechtere relatie met Jezus opbouwt en steeds meer opgroeit tot een volwassen gelovige. Zodat je in staat bent om zelfstandig de bijbel te bestuderen en van daaruit gevoed te worden.

Eigen inzet

Om van dit kringjaar een vruchtbaar jaar te maken, is je eigen inzet essentieel. Als je je niet goed voorbereid op de kringavonden zal jij (en de rest van de kring) minder uit de avond kunnen halen. De ervaring leert dat je dan minder snel de diepte in zult gaan. De vragen zijn niet uitputtend of compleet, ze zijn bedoeld als opstapje om je te helpen het betreffende tekstgedeelte in de vingers te krijgen. We moedigen je dan ook vooral aan om verder te kijken dan de vragen in het boekje en zelf op onderzoek uit te gaan. Tijdens de kringavond kunnen jullie dan de punten bespreken die je aanspreken, waar je vragen over hebt enzovoorts.

We hebben veel tijd en zorg besteed aan de ontwikkeling van dit materiaal. We hopen dat het je helpt om meer van God te leren en te groeien in geloof. Mocht je feedback willen geven op het materiaal, dan kan dat door te mailen naar info@navigator.nl of via [deze enquête](#) (ook beschikbaar door de QR-code te scannen). We hopen dat je veel plezier zult beleven aan het bestuderen van de Bijbel en dat je er geestelijk door zult groeien. Gods zegen gewenst!

Memorisatie

We willen je aanmoedigen om komend jaar naar aanleiding van de Bijbelstudies op regelmatige basis een Bijbelvers te memoriseren. Dit kan een vers zijn wat voor jou uit die studie het meest eruit sprong. Je bent natuurlijk niet verplicht om deze verzen te memoriseren, maar we willen je zeker aanraden het wel te doen. Daarom hier kort wat uitleg over memorisatie.

Een christen wil voor God leven. Hij zoekt Gods wil te begrijpen, maar net als ieder mens leeft hij met veel vragen. God lijkt soms ver weg en wat Hij wil is lang niet altijd duidelijk. Ook de Israëlieten, zo lezen we, maakten allerlei moeilijkheden mee in de woestijn, onderweg van Egypte naar het beloofde land. De meeste van hen hebben Gods bedoelingen niet begrepen, hun ontging wat God hen daarmee wilde leren.

In Deuteronomium zegt Mozes tegen dit volk, dat Gods bedoelingen niet onmogelijk voor hen zijn of te ver van hen af zouden staan. Integendeel: "Dit woord is zeer dichtbij u, in uw mond en in uw hart, om het te volbrengen". Met andere woorden, God geeft geen abstracte theorieën die ver van je afstaan, maar woorden om je leven naar in te richten. Wat God zegt raakt je leven. Maak het dan ook tot een zaak van je hart om te leven met Gods Woord, houdt Mozes hen voor. God droeg Jozua hetzelfde op. Hij moest Gods woorden overpeinzen. Zo zou hij inzicht krijgen in de betekenis van deze woorden om beter te kunnen doen wat God van hem vroeg. Dat gold voor hem, dat geldt voor ons.

Een paar tips voor het memoriseren:

A: Overdenken

Voor je iets uit je hoofd gaat leren, is het belangrijk dit te overdenken. Zo krijg je meer begrip van de belangrijke waarheden in zo'n vers. Overdenken komt vooral neer op twee dingen:

- Begrijpen waarom het gaat
  - Wat staat er in dit vers?
  - Wat betekent het eigenlijk?
  - Wat zou God ermee bedoelen?
- Welke betekenis heeft dit vers voor jouw leven?
  - Wat zou ik met deze gedachte van God kunnen doen?
  - Hoe heeft dit betrekking op mijn leven?
  - Wat betekent dit vers voor mij?

B: Praktisch: Hoe leer je een vers?

Kies een tijdstip waarop je je goed kunt concentreren

- Overdenk het vers eerst
- Leer de tekstverwijzing als onderdeel van het vers
- Leer het zoals het er staat
- Regelmaat: leer niet ineens 20 verzen maar liever constant een beperkt aantal (2 of 3 per week bijvoorbeeld),
- Repeteer, want: je onthoudt wat belangrijk voor je is en waar je steeds weer aan herinnerd wordt
- Kies een vaste tijd voor het repeteren
- Samen: met iemand anders dit memoriseren voornemen en samen verzen repeteren is gebleken echt te helpen

Het schema hieronder kun je gebruiken om per studie aan te geven welke tekst je wilt memoriseren.

Studie	Memorisatievers	Parafrase
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

I. TER INTRODUCTIE: HET VRAAGSTUK VAN OORLOGSGEWELD

Lezers van Jozua en andere boeken van het Oude Testament hebben meer dan eens moeite met het geweld en de rol van oorlog in de geschiedenis van Israël. Het gaat immers over een volk dat Gods naam bekend moet maken in de wereld. Een milde God, vol medelijden, liefde en geduld zoals Hij zichzelf beschrijft.¹ Dus als we in deze boeken lezen hoe God optreedt en handelt met zijn volk, roept dat vragen op.

Sommigen lossen dit op door deze verslagen te plaatsen in een historisch perspectief. Dan wordt gesteld dat de mensheid in latere eeuwen een morele ontwikkeling zou hebben meegemaakt waar geen plaats en ruimte meer mag gelaten voor geweld. Vandaar dat de moderne mens – anders dan de auteurs van destijds – sterkere ethische gewetensbezwaren zou hebben met betrekking tot oorlogsgeweld. Zou dan ook niet, zeker wie zich christen noemt en in zijn overwegingen geleid wil worden door Jezus' woorden, een dergelijk geweld moeten afwijzen?

Dat zijn terechte en belangrijke vragen. Daarom, voordat we verder ingaan op het boek Jozua, willen we nu eerst serieus stilstaan bij deze moeilijke kwestie van geweld en het optreden van een God van liefde.

Een God van vrede en geweld van Zijn volk

De Bijbel laat zien dat God een God van vrede is. Het is één van zijn namen. De Messias wordt de vredevorst genoemd. De Zoon van God is gekomen om zijn rijk te stichten waar vrede zal heersen. 'Groot is zijn heerschappij, aan de vrede zal geen einde komen. Daarvoor zal de HEER van de hemelse machten zich beijveren.'² Zijn koningsstad heet Jeruzalem, wat stad van vrede betekent. Laten we eens lezen wat God voor ons mensen bedoeld heeft, of je nu van Joodse of heidense afkomst bent: Efeziërs 2:11 – 22.

1. Hoe wordt Christus, de Heer in dit koninkrijk beschreven? Wat zeggen deze verzen over God en zijn bedoelingen?
2. Hoe wordt het Evangelie, Gods blijde boodschap aan mensen, beschreven? Wat wordt beloofd? Wat was en is daarvoor nodig?

Met andere woorden, als in jou of mij een verlangen naar vrede en afwezigheid van oorlog en geweld heerst, is dat een mooie zaak. Het weerspiegelt Gods bedoeling en Gods verlangen. Voordat de mens zich losmaakte van God, heerste er vrede op aarde. En als de engelen de herders bij Bethlehem vertellen van de geboorte van Gods zoon, juichen ze het uit dat er vrede op aarde komt!

---

¹ Exodus 32:6-7

² Jesaja 9:1-6

Om vrede op aarde te zien regeren is erkenning van de Vrededorst nodig. Dat hebben we intussen wel geleerd. Talloze pogingen zijn ondernomen, talloze filosofieën bedacht, maar ze hebben niet tot de vrede geleid die men oorspronkelijk voor ogen had. Waarom eigenlijk niet?

De zondige mens verwoest de aarde en zichzelf

Adam en Eva meenden dat ze met hun kennis van goed en kwaad wel goed konden leven. God mocht er wel zijn, maar niet als noodzakelijke bron van wijsheid en leven. Heel veel van hun kinderen, tot op de huidige dag, denken er net zo over. Maar ze hebben het contact met God verloren. Ze kunnen Hem niet meer zien.

Dat leidt tot rampzalige gevolgen, zoals we uit de geschiedenisboeken maar al te goed weten. De vorige eeuw is een van de meest gewelddadige geweest. Schitterende ontdekkingen hebben tot verschrikkelijke wapens geleid, prachtige inzichten tot de meest gemene toepassingen. Wat vroeger op kleinere schaal gebeurde, vindt nu wereldwijd plaats.

Geweld heerst juist vaak in landen waar God vergeten of veronachtzaamd wordt, waar goddeloosheid heerst. Denk daarbij niet alleen aan fysiek geweld maar ook aan verbaal of psychisch geweld. Lees Spreuken 4:14 – 19.

3. Wat wordt er gezegd over de 'goddeloze' en over de 'rechtvaardige'?

Het laatste Bijbelboek beschrijft hoe door toenemend geweld, in al zijn vormen, de wereld kreunt onder al die gerechtigheid en snakkend uitziend naar de komst van de Vrededorst. Want de arrogante mens heeft royaal de mogelijkheid gehad om de aarde, die aan hem was toevertrouwd goed te beheren. Zich als verantwoordelijke rentmeester tegenover zijn schepper te gedragen. Maar de eigenwijze mens zal moeten erkennen dat er zonder God geen blijvende samenleving mogelijk is, waarbij de aarde niet wordt uitgeput en verwoest.

God grijpt in en roept de mens tot overgave

Al in het eerste Bijbelboek lezen we over de corruptie van de mens. Zo lezen we in Genesis 6: 'De HEER zag dat alle mensen op aarde slecht waren: alles wat ze uitdachten was steeds even slecht. Hij kreeg er spijt van dat hij mensen gemaakt had en voelde zich diep gekwetst. Ik zal de mensen die ik geschapen heb van de aarde wegvagen, dacht hij, want ik heb er spijt van dat ik ze heb gemaakt. Alleen Noach vond bij de HEER genade.'

We weten wat er gebeurde. Een watervloed overstroomde de aarde, veertig dagen lang. Daarna begon God opnieuw met Noach. Later evenwel achtte God het opnieuw

nodig om in te grijpen en door spraakverwarring verstrooide hij – vanuit Babel – de mensen over heel de wereld. En hij koos een man uit, Abraham, om door hem zijn bedoeling aan de koppige mens te tonen. Hij beloofde hem veel nakomelingen – een volk van God – en een land aan de zee.

'Maar', zo zei God, 'je zult nog 400 jaar geduld moeten hebben. Ik wil de bewoners van dat land nog de kans geven zich te bekeren. Pas dan hebben deze Amorieten zo veel misdaden begaan dat de maat vol is.'

Als Jozua met het volk optrekt naar Kanaän zijn deze 400 jaar intussen verstreken. Zeven volken – of stammen – worden genoemd, die moeten worden uitgeroeid. Gruwelijke zonden begaan ze, zoals onder meer kinderoffers. Daar rekent God mee af. Denk bijvoorbeeld aan Gods bezoek aan Sodom en Gomorra. Vooraf vertelt Hij zijn vriend Abraham ervan. Abraham begrijpt wat dat voor gevolgen zal hebben. Hij pleit bij de barmhartige God die hij heeft leren kennen en vertrouwen. Als er echter hoort dat er nog geen 10 onschuldigen meer te vinden zijn, beseft hij dat God de stad geen vergeving meer kan schenken.³ Ontroerend is het te lezen hoe God deze pijn deelt met zijn vriend Abraham. Het toont hoe erg God dit vindt, maar dat dit ingrijpen nodig was.

4. Wat zegt je dit over God? En wat zegt je dit over de noodzaak van zijn ingrijpen?

Jozua volgde Mozes op, die ook – net als Abraham – een vriend van God wordt genoemd. Zo intiem was de relatie tussen hem en zijn Heer. Vandaar zijn sterke verlangen nog meer van God te zien. God komt als volgt aan dat verlangen tegemoet. Terwijl God aan hem voorbijtrekt, roept Hij zijn naam uit. Lees Exodus 345 – 8.

5. Wat zegt God over Zichzelf? Welke twee belangrijke kenmerken worden er genoemd, zowel wat zijn genade als zijn gerechtigheid betreft? Wat concludeer je daaruit?

God kan zonde niet verdragen. Wie tot Hem wil naderen moet daarmee breken. Er is vergeving voor ieder die daartoe bereid is. Zonde betekent het beter te weten dan God. Wie zich daardoor laat leiden beschadigt zichzelf en anderen. Maar wie dat inziet en zich schaart aan de zijde van Gods volk, wordt niet afgewezen. Zo zijn er Egyptenaren geweest die door de plagen die hen troffen inzagen dat Israëls God de ware was. Dus sloten ze zich aan bij Gods volk en verlieten hun vaderland om samen met Israël op weg naar Kanaän te gaan. Zo was er later een prostituee in Jericho, die ditzelfde besepte en de zijde van Israël koos. Zij en haar familieleden worden opgenomen in de gelederen van Israël, zo lezen we in Jozua. Haar naam, Rachab, wordt genoemd bij de geloofshelden in Hebreeën 11. Dat geeft hoop, tot op de dag van vandaag.

---

³ Genesis 18:16-33

Gods Koninkrijk overwint de naties

Jozua is het verhaal van de doorbraak van Gods Koninkrijk in de wereld van naties. Het gebeurde in een tijd dat nationale en politieke entiteiten gezien werden als geschapen door de goden en levende bewijzen van hun macht. Zo was Gods overwinning over de Kanaänieten een getuigenis voor alle volken dat de God van Israël de ware en levende God is, wiens rechten op deze wereld absoluut zijn.

Het was ook een waarschuwing voor de volken dat de voortgang van zijn Koninkrijk niet te stuiten is. Zo konden ze begrijpen, dat Hij allen die Zijn Koninkrijk zouden weerstaan, uiteindelijk zou onterven. Dat Hij alleen ruimte laat voor hen die Hem als Heer erkennen en willen dienen. Met andere woorden, het was zowel een handeling van bevrijding als van oordeel, die liet zien wat de uitkomst van de geschiedenis zou zijn. De veldslagen voor Kanaän waren in die zin Gods heilige oorlog, ondernomen op een specifiek moment in zijn plan met de mensheid.

Voor wie niet in God gelooft is de fysieke dood waarschijnlijk het ernstigste. Immers, voor wie het leven zich beperkt tot het zichtbare, tot het aardse hier en nu, houdt daarmee alles op. God ziet dat anders. Dood brengt weliswaar pijn en verdriet, maar erger dan de fysieke dood is de geestelijke dood. Om een mens daarvan te redden zet God alles in, zelfs zijn eigen Zoon. De hele bijbel door lezen we hoe belangrijk de ontdekking van dat leven is, vanaf de Schepping in het begin tot aan het einde als Gods Zoon terugkeert.

6. Probeer eens te beschrijven waartoe de mensen uit de tijd van Jozua werden opgeroepen door het optreden van Israël. Wat wilde God daarmee bereiken, denk je?

Dit grootse verhaal van Gods redding wordt al ontvouwd in de eerste vijf boeken van de Bijbel, die we Pentateuch noemen. Het boek Jozua is daarvan de directe voortzetting. Het is niet maar een verslag van Israëls heroïsche verovering van Kanaän met behulp van hun nationale god. Dit boek heeft een veel diepere betekenis!

Het is immers het verhaal van hoe God, aan wie de hele wereld toebehoort, een deel van de aarde terugwon van de machten van deze wereld die het voor zichzelf opgeëist hadden.⁴ Deze machten verdedigden al vechtend hun claims en vertrouwden daarbij op hun valse goden. God had hen 400 jaar de tijd gegeven om zich tot Hem te bekeren. Toen was het ogenblik van oordeel en waarheid aangebroken. Op dat bijzondere

---

⁴ Israël had recht op het land, niet omdat ze het zelf verdiend hadden, maar omdat Hij, van wie het land is, ervoor gekozen heeft het aan Israël te geven (zie Leviticus 25:23). De eerdere "huurders van het land" worden het land uitgezet vanwege hun zondigheid (zie voetnoot 4 en Mattheüs 21:33-46, over de onrechtvaardige pachters). Het woord 'beërven' (Jozua 1:5, Deut. 13:8, 12:10) impliceert dat Israël een recht heeft op dat land. Dat recht hebben de Kanaänieten niet. Het is een recht dat door de eeuwen heen blijft. Het is toegewezen aan Israël zoals de erfenis van een vader aan zijn zoon wordt toegekend.

moment in de geschiedenis droeg God zijn volk dus op om dit land nu eindelijk in bezit te nemen.⁵

Het is belangrijk te beseffen dat de opdracht tot het doden van de Kanaänieten eenmalig gold, bij de verovering van het beloofde land. Wanneer het volk eenmaal veilig in Kanaän woont, gelden andere regels. Dan valt de nadruk op de positieve omgang met vreemdelingen.

Het boek Jozua is het verhaal van een uniek en historisch moment. Onder leiding van Jozua moest Israël in Gods naam Kanaän uit de handen van de losbandige Kanaänieten ontrukken. Het boek beschrijft hoe God hen hielp in die onderneming en hen in Zijn land liet wonen. Zo werd vervuld wat Hij eeuwen eerder aan hun stamvader Abraham beloofd had.

Voorrecht en verantwoordelijkheid van Gods volk

Het veroverde land zelf zou niet op grond van Israëls verovering hun nationale bezit worden. Het was en bleef het eigendom van God. Daarom mocht het land niet verkocht, alleen verpand worden. Want, zo zei Hij, 'het land behoort Mij toe en jullie zijn als huurders bij Mij te gast.'⁶ Het voorrecht dit land te bezitten maakte deel uit van Gods grote plan door Israël zijn naam bekend te maken. In haar samenleving zou vrede, vergeving en gerechtigheid heersen, een voorbeeld voor alle naties hoe God het leven heeft bedoeld.

Het land moest ook gereinigd worden van alle overblijfselen van heidense godsdiensten. De mensen en hun eigendommen waren niet voor Israël om te grijpen als oorlogsbuit waarmee ze zich konden verrijken (zoals Achan probeerde te doen, wat we zullen zien in hoofdstuk 7). Ze werden onder Gods ban geplaatst. Dat betekende, dat deze aan God moesten worden gewijd. Hij bepaalde wat ermee gedaan zou worden. Israël zou dus een staat vestigen, waarin trouw aan de rechtvaardige heerschappij van God zou heersen. Zo zou zij een getuigenis en een zegen zijn voor alle naties. Als Israël zelf ontrouw zou worden en zich zou aanpassen aan de cultuur en praktijken van de Kanaänieten, zou ze op haar beurt haar woning in het land van de Heer verliezen. En dat gebeurde bijna in de dagen van de Rechters, in de jaren kort na Jozua. Want het volk keerde God de rug toe, verwaarloosde wat het wetboek met de 10 geboden voorschreef. Ze ging de afgoden van omliggende volken erkennen, terwijl ze daarnaast

---

⁵ God maakt herhaaldelijk duidelijk aan Israël dat niet omdat zij zo goed zijn, Hij hun het land in handen geeft. In Deuteronomium 7:7 zegt Mozes tegen het volk dat de Heer hen verlost heeft omdat Hij hen liefhad en de eed hield die Hij aan Abraham gezworen had. Niet omdat ze een groot volk waren. In Deut. 9:1-6 waarschuwt Mozes het volk opnieuw tegen eigengerechtigheid. God drijft de volken voor Israël uit wegens de goddeloosheid van die volken (wiens 'maat der ongerechtigheid' vol was, zie Gen 15:16), niet vanwege de oprechtheid van het volk Israël. Integendeel, meer dan eens herinnert hij hen aan al hun rebellie, onder meer in Deut. 9:7-29.

⁶ Leviticus 25:23

ook YHWH bleef aanbidden. Om die reden is ze uiteindelijk uit het land verdreven en in ballingschap gevoerd.

Let wel, in deze tweeslachtigheid hield men zich aan de door God voorgeschreven feestdagen, inclusief de dagen van vasten. Lees wat God uitroept over deze hypocrisie in Jesaja 58 en 59:1 – 8.

7. Wat is het verwijt van God aan zijn volk?
8. Wat wordt er gezegd over hun wangedrag?
9. Wat wordt er gezegd met betrekking tot vrede en geweld?

Gods afkeer van geweld betekent dus niet dat Hij nooit straffend ingrijpt. Hij laat mensen niet ongestraft hun weg gaan. Zij moeten verantwoording afleggen aan hun Schepper. En juist degenen aan wie God meer heeft toevertrouwd, aan wie Hij meer van Zichzelf heeft laten zien, hebben daarbij dan ook een grotere verantwoordelijkheid. Israël heeft bijzondere dingen mogen beleven dankzij God die hen riep, leidde, zegende en liet overwinnen. Gods zoon kwam later zelfs in hun midden wonen. Dat voorrecht roept tot verplichtingen. Immers, zo sprak Jezus in de gelijkenis van de rentmeester: 'Van iedereen aan wie veel gegeven is, zal veel worden geëist, en hoe meer aan iemand is toevertrouwd, des te meer zal van hem worden gevraagd' (Lucas 12:48). De steden die niet tot inkeer waren gekomen, hoewel hij daar had opgetreden en door wonderen zijn macht had laten zien, maakte hij een zwaar verwijt:

'Wee Chorazin, wee Betsaida, want als in Tyrus en Sidon de wonderen waren gebeurd die bij jullie gebeurd zijn, dan zouden de inwoners van die steden zich allang in een boetekleed hebben gehuld en met stof op hun hoofd tot inkeer gekomen zijn. Ik zeg jullie: op de dag van het oordeel zal het lot van Tyrus en Sidon draaglijker zijn dan dat van jullie!' Mattheüs 11:21-24

Over de stad waar hij woonde, zei Jezus dat op de dag van het oordeel het lot van Sodom draaglijker zal zijn dan dat van Kapernaüm! En de Ninevieten, zo sprak Hij, zullen op de dag van het oordeel opstaan samen met de trouweloze generatie van zijn tijd en haar veroordelen. Want de Ninevieten bekeerden zich na de prediking van Jona, terwijl de Joden Christus afwezen (Mattheüs 12:41-42).

Met andere woorden, het volk Israël heeft bijzondere dingen van God mogen ervaren. Maar daarmee draagt zij ook een veel grotere verantwoordelijkheid.

10. Hoe zou je de roeping en verantwoordelijkheid van Israël beschrijven? Wat was hun taak eigenlijk tegenover de andere volken? Hoe stel je je dat voor?

God oordeelt

Jezus Christus is de eerste keer gekomen om te redden. De tweede keer zal hij komen om te oordelen en zijn koninkrijk zichtbaar te vestigen. En in die laatste beslissende

strijd zal er veel bloed vloeien. Lees bijvoorbeeld de profetie over de 'Gezalfde' (= Messias = Christus) in Psalm 2.

11. Wat wordt er gezegd over God en de machtigen van deze wereld?
12. Wat zal zijn zoon doen?

Jezus heeft tijdens zijn leven op aarde meer dan eens gesproken over zijn tweede komst. Aan het eind van zijn leven op aarde, vertrouwde hij aan zijn vrienden toe wat er zal gebeuren als Hij, de Mensenzoon, terugkeert. Lees Mattheüs 24:4 -31.

13. Wat wordt er gezegd over de situatie in de wereld kort voor de terugkomst van Gods zoon?
14. Wat zal het denken en het gedrag van de meeste mensen kenmerken, zowel op politiek als op religieus gebied?
15. Met welke termen beschrijft Jezus de omstandigheden, als Hij – de Mensenzoon – zijn uitverkorenen bijeenbrengt?

Oorlog is een verschrikkelijke vloek die de mensheid over zich afroept wanneer het probeert de aarde te bezetten op eigen – meestal onrechtvaardige – manieren. Maar het valt in het niet bij hetgeen wat te wachten staat voor allen die zijn aanbod van genade weigeren. Voor hen die niet (willen) luisteren naar wat Gods zegt over zichzelf en zijn bedoelingen, die zijn waarschuwingen in de wind slaan.

Daarbij ging het af en toe ruig toe, waarbij oorlogen en banvloeken klaarblijkelijk niet te vermijden waren. David, waarschijnlijk de beroemdste koning van Israël, heeft ook veel oorlogen gevoerd. Daarbij heeft hij Gods bescherming en overwinnende kracht mogen ervaren. Na vele overwinningen, als hij dan voor God een tempel wil bouwen, laat God hem weten dat hij te zeer een man van geweld was om dit mooie en gewaardeerde gebaar uit te voeren. Zijn zoon, Salomo (man van vrede) mag dat later doen. Dat toont opnieuw Gods afkeer van geweld, maar ook de klaarblijkelijke noodzaak van oorlogen.

Misbruik van dit verhaal

Sommige 'christelijke naties' hebben dit verhaal helaas misbruikt als rechtvaardiging om andere landen te veroveren. Zij roeiden daarbij de oorspronkelijke bewoners uit of onderwierpen deze. Denk maar aan de periode van de kruistochten, of aan de latere eeuwen van kolonisatie. Maar ook in recentere oorlogen waar beide fronten verklaarden dat God met hen was terwijl ze enkel meer haat zaaiden en verwoesting brachten. Het is een pijnlijk voorbeeld van misbruik van de Bijbel. Bob Dylan geeft dat misbruik goed weer zijn lied: 'With God on our side.'

Oh my name it is nothing, my age it means less
The country I come from is called the Midwest

I was taught and brought up there the laws to abide
And that the land that I live in has God on its side

Oh the history books tell it, they tell it so well
The cavalries charged, the Indians fell
The cavalries charged, the Indians died
Oh the country was young with God on its side

Oh the First World War, boys, it closed out its fate
The reason for fighting I never got straight
But I learned to accept it, accept it with pride
For you don't count the dead when God's on your side

When the Second World War came to an end
We forgave the Germans and now we are friends
Though they murdered six million, in the ovens they fried
The Germans now too have God on their side

I've learned to hate Russian all through my whole life
If another war starts it's them we must fight
To hate them and fear them, to run and to hide
And accept it all bravely with God on my side

But now we got weapons of chemical dust
If fire them we're forced to, then fire them we must
One push of the button and a shot the world wide
And you never ask questions when God's on your side

In many a dark hour I've been thinkin' about this
That Jesus Christ was betrayed by a kiss
But I can't think for you, you'll have to decide
Whether Judas Iscariot had God on his side

So now as I'm leaving, I'm weary as hell
The confusion I'm feeling ain't no tongue can tell
The words fill my head and fall to the floor
If God's on our side, He'll stop the next war.

We dienen te beseffen dat God eenmaal in de geschiedenis aan een specifiek volk voor een specifiek gebied deze opdracht heeft gegeven. Hij gaf Israël onder leiding van Jozua ook geen opdracht of toestemming om de wereld met het zwaard te veroveren. Hij gaf hun immers een specifieke, begrensde missie: de verovering van dat land, het

uitroeien van gewaarschuwde volken die in hun wreedheid en afgoderij volhardden om daarna in dat land Gods mooie bedoelingen uit te leven en bekend te maken.

Onze houding met betrekking tot geweld in Jozua

Samenvattend, als we lezen over Jozua's optreden als leider van Gods volk moeten we hierbij wel Gods plannen beseffen. Dit boek gaat niet over een ethisch vraagstuk van oorlog als middel om menselijke doelen te bereiken. Het kan alleen begrepen worden in de context van de geschiedenis van Gods handelen met de mensheid. Daarin merken we een wisselwerking van goddelijke genade en oordeel op. De mens gaat verloren, maar God wil hem redden. Die redding tot leven gaat veel verder en dieper dan een economisch of fysiek welzijn.

We hebben we in de voorgaande bladzijden geprobeerd dit pijnlijke punt van oorlogsgeweld in het perspectief te plaatsen van Gods eeuwige bedoelingen. Van zijn enorme geduld met mensen, van zijn inzet om mensen te redden, en tenslotte van zijn onverbiddelijkheid ten aanzien van zonde.

Maar we pretenderen niet hiermee alle vragen voor je te hebben opgelost. We raden je daarom het volgende aan. Het is wijs te beginnen door met een open en luisterend hart dit deel van Gods woord zorgvuldig te lezen en te bestuderen. Wellicht komen er gevoelens van protest of verwarring bij je boven. Want we kunnen niet ontkennen dat de verovering van Kanaän en het uitroeien van een groot deel van de daar wonende volken voor ons moeilijk is. Er zijn gedeeltes die voor ons moeilijk te verteren zijn. Erken die, schrijf ze eventueel op, verdring ze niet. Het kan helpen eventuele frustraties in gebed bij God neer te leggen.

Maar je kunt bij dit alles besluiten wel te blijven luisteren en de boodschap van dit boek tot je te laten doordringen. We willen immers niet dat vooroordelen of negatieve gevoelens ons in de weg gaan staan om Gods woord te begrijpen. In plaats te kiezen voor de kennis van goed en kwaad, zoals de duivel destijds al aan Eva en Adam suggereerde, kiezen we voor vertrouwen in een liefdevolle God. Ontzag voor God is immers het begin van wijsheid.

You know sometimes Satan comes as a man of peace
He's a great humanitarian, he's a great philanthropist
He knows just where to touch you, honey, and how you like to be kissed
He'll put both his arms around you, you can feel the tender touch of the beast
Well, the howling wolf will howl tonight, the king snake will crawl
Trees that have stood for a thousand years suddenly will fall
You know that sometimes Satan comes as a man of peace (Man of Peace, Bob Dylan)

16. Wat zijn zo enkele van jouw conclusie met betrekking tot vrede en geweld?
17. Hoe zou je Gods houding ten aanzien daarvan willen beschrijven?

Mensenkind, zeg tegen het volk van Israël: 'Jullie zeggen: «Onze misdaden en onze zonden worden ons aangerekend en wij gaan eraan te gronde – hoe kunnen wij dan nog blijven leven?» Zeg tegen hen: 'Zo waar Ik leef – spreekt God de HEER – de dood van een slecht mens geeft me geen vreugde, Ik wil dat hij een andere weg inslaat en in leven blijft. Kom toch terug van de heilloze weg die jullie zijn ingeslagen, keer om, want waarom zouden jullie sterven, volk van Israël?' (Ezechiël 33:10-11)

En jij, kind (Johannes de Doper), jij zult genoemd worden profeet van de Allerhoogste, want voor de Heer zul je uitgaan om de weg voor hem gereed te maken, en om zijn volk bekend te maken met hun redding door de vergeving van hun zonden. Dankzij de liefdevolle barmhartigheid van onze God zal het stralende licht uit de hemel over ons opgaan en verschijnen aan allen die leven in duisternis en verkeren in de schaduw van de dood, zodat we onze voeten kunnen zetten op de weg van de vrede. (Lucas 1:79)

Stel, voor zover het in uw macht ligt, alles in het werk om met alle mensen in vrede te leven. Neem geen wraak, geliefde broeders en zusters, maar laat God uw wreker zijn, want er staat geschreven: 'Het is aan Mij om wraak te nemen, Ik zal vergelden!' (Romeinen 12:18-19)

II. KENNISMAKING MET JOZUA

Laten we kennismaken met Jozua door de volgende gedeelten te lezen.

Exodus 17:8 –15, 24, 32:15 – 20 en 33:7 – 11

Numeri 13 en 14:1 – 38

Deuteronomium 1:32 – 40 en 3:18 – 29

Maak een paar notities over wat je opvalt en/of aanspreekt bij de verschillende fases in z'n leven. Laten we een paar speciale kenmerken wat beter bekijken:

Zijn naam en afkomst

1. Wat wordt er over hem gezegd in Numeri 13, 16?

Jozua als legercommandant

2. Wat lezen we over hem in Exodus 17-15?

Zijn verblijf op de berg

Zie Exodus 24, 32:15 – 20. Geloof leren = leren wachten. Bij Jozua lezen we over oefening in geloof in twee soorten 'geloof'. In de strijd, in actie (Exodus 17:8-15, Deut. 25:17-19) en in wachten (Exodus 24:12-18, 32:15-18)

3. Welke uiting van geloof vind je moeilijker, 'geloof dat kan wachten' of 'geloof dat handelt en in actie komt'? Waarom?
4. Noem eens een ervaring met een daad, besluit, of keuze waarbij geloof te pas kwam.
5. Wat helpt je om zo'n daad uit te voeren, dat besluit te nemen of die keuze te maken? Wat vind je dat er nodig is om geloof om te kunnen zetten in handelen?
6. Het volk in het dal kon en wilde niet wachten (Exodus 32:1-6). Jozua wachtte 40 dagen en 40 nachten. Laat dit eens even op je inwerken. Probeer je voor te stellen, hoe hij dat volgehouden heeft. Waarmee kan hij z'n wachttijd gevuld hebben?
7. Wat maakt wachten moeilijk? Hoe kun je wachten omzetten in verwachten?
8. Welke persoonlijke ervaringen heb je met 'moeten wachten'? Wat ontdek je bij jezelf in zo'n periode?

Ja, allen die U verwachten worden niet beschaamd ..... maar wie de HEER verwachten putten nieuwe kracht... Psalm 25:3 en Jesaja 40:31

9. Welke ervaring(en) met deze beide beloften heb jij persoonlijk opgedaan? Wat heeft je daarbij vooral geholpen?

Als we hierbij stilstaan is het goed eens te denken aan Mozes, één van de grootste leiders die de mensheid gekend heeft. Die heeft heel wat af-‘gewacht’ in zijn veelbewogen leven:

- 40 jaar herder: gewacht op roeping voor zijn volk?
- 40 jaar woestijn; in verwachting van het beloofde land. Hij heeft het ook heel moeilijk gevonden om er uiteindelijk niet in te mogen!
- $\frac{2}{3}$ van zijn leven zou je ‘wachttijd’ kunnen noemen (Exodus 7:7, Deut. 34:7).

Wachten kan dus bijzonder positieve gevolgen hebben in het leven van een mens. Dat zien we bij deze leiders als Jozua of Mozes.

10. Wat kunnen, volgens jou, goede vruchten zijn van wachten op ‘de goede manier’?
11. Hoe zou je die ‘goede manier’ beschrijven?

Je kunt – terwijl je wacht en wellicht het een en ander niet begrijpt – vragen blijven stellen. Dat deden de leerlingen van Jezus, die Hij zijn vrienden noemde. Zij vertelden hem eerlijk wat ze niet begrepen. Ze wilden van Hem immers leren. Je kunt ook negatief kritische vragen stellen, niet gericht om beter te begrijpen en meer te leren. Dat deden de Farizeeën nogal eens. Velen van hen, zo bleek wel, leerden dan ook niets of weinig van hun gesprekken met Jezus.

Met andere woorden, dit aspect van wachten en overdenken heeft met constructief nadenken te maken. En, zo blijkt dus, is het belangrijk om God echt te leren vertrouwen.

Zijn zoeken van God in de tent

Lees Exodus 33:7–11. We merken hier op hoe hij in Gods nabijheid wilde zijn. Mozes spande een tent buiten de legerplaats, zelfs ver van de legerplaats. Ieder die ‘de Heer zocht’ kon naar die tent gaan. Als Mozes er kwam, daalde de wolk neer. Dit was een teken van Gods aanwezigheid. Dan sprak God met Mozes ‘als met een vriend’. Het volk keek op afstand eerbiedig toe. Ze waren beducht geraakt, zeker na hun aanbidding van het kalf.

12. Wat staat er over Jozua?
13. Wat heeft de dienaar van Mozes ertoe bewogen de tent niet te verlaten, denk je?

In de Bijbel is er sprake van zoeken van God met betrekking tot een bepaalde dringende zaak. Daarnaast ook van een algemeen verlangen naar God. Denk aan de bekende woorden die we in de Psalmen van David tegenkomen:

Zoals een hert smacht naar water, zo smacht mijn ziel naar u, o God. Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God, wanneer mag ik nader komen en Gods gelaat aanschouwen? Psalm 42:2-3

14. Verlangen is hier beeldend uitgedrukt. Hoe resoneert dit bij jou?
15. Hoe zou jij het verlangen naar God zelf willen verwoorden?

Zijn gedrag als verkenners en geloofsheld

Twaalf mannen worden eropuit gestuurd om het beloofde land te verkennen. Jozua is één van hen. Tien van de twaalf waren zo onder de indruk geraakt van de dikke muren van Kanaäns steden en van de reuzen, Enaks kinderen genoemd, dat ze zich voelden verschrompelen tot sprinkhanen. 'Zo'n land kunnen we niet veroveren!', zeiden ze. Die nacht werd een nacht van tumult, jammeren, klagen, en opstand. Mozes en Aäron liggen voor God uitgestrekt. Een ontmoedigend tafereel! We zien daarentegen bij Jozua geloof en wijsheid als vrucht van zijn toewijding aan God. Zie Numeri 13 en 14:1 – 10, 20 – 38.

16. We zien Jozua en Kaleb naar voren komen, juist op dit moment. Wat valt je op van hun optreden? Wat vind je ervan?
17. Hoe komt het, denk jij, dat zij zich niet laten intimideren door die dikke muren en die grote reuzen?
18. Hoe maakt God een einde aan het tumult?

Alleen Kaleb en Jozua zullen later het beloofde land binnentrekken. Deze beide mannen moeten wel 40 jaar geduld hebben, vanwege het ongeloof van hun leeftijdsgenoten. Dat ongeloof zal het volk vaker tonen, zoals zij meer dan eens – zie het reisverslag in Numeri – moeten constateren.

Aan hen evenwel de taak met hun houding Mozes bij te staan. Ze willen met woord en daad onderricht geven en geloof overdragen aan de jongere generatie. Geen makkelijke taak, maar ze lijken er als sterkere mannen uit te komen! Geloof groeit door ervaringen. Door geloof leren we namelijk de omstandigheden en ervaringen anders te bekijken, anders tegemoet te treden. Daarin zijn deze twee mannen een inspirerend voorbeeld. Lees 1 Korintiërs 10:1 – 5, 11 – 13

19. Hoe stel je je dat voor, dat deze – ook frustrerende – periode hun geloofsleven heeft versterkt en verdiept?

Want de HEER, jullie God, heeft jullie gezegend in alles wat je ondernomen hebt. Hij heeft je op heel die tocht door de grote woestijn over je gewaakt. De HEER, jullie God, stond jullie ter zijde, veertig jaar lang, en het heeft je aan niets ontbroken.⁷

---

⁷ Dit zei Mozes, toen hij 40 jaar later terugkeek, in Deut. 2:7.

Zijn roeping om een groot leider op te volgen

Numeri 26:64 – 65, 27:12 – 23, 32:11 – 12 en Deuteronomium 1:37 – 38, 3:26 – 28
40 jaar staan ze opnieuw aan de grens van "het beloofde land". En nu is het Jozua, die ze nu hierin zal leiden. Lees Deut. 34:5 – 12.

20. Probeer eens te beschrijven hoe je zo'n gave van wijsheid kunt inzetten voor anderen.
21. En hoe zou dat kunnen mislukken, denk je?

Memorisatie, een oproep voor Jozua en ons

Verschillende keren zullen we een studie beëindigen met een memorisatie vers. We willen je van harte aanraden om deze verzen te memoriseren. Niemand kan je dat opleggen, je moet er zelf voor kiezen. Daarom nu kort wat uitleg over memorisatie, waarom het zo waardevol is.

Een christen wil voor God leven. Hij zoekt Gods wil te begrijpen, maar net als ieder mens leeft hij met veel vragen. God lijkt daarin soms ver weg. Wat Hij wil is lang niet altijd onmiddellijk duidelijk. Ook de Israëlieten, zo lezen we, maakten onderweg in de woestijn, van Egypte naar het beloofde land, allerlei moeilijkheden mee. De meeste van hen hebben daarin Gods bedoelingen niet leren begrijpen. Hun ontging wat God hen daarmee duidelijk wilde maken.

In Deuteronomium zegt Mozes tegen dit volk, dat Gods bedoelingen niet onmogelijk voor hen zijn of te ver van hen af zouden staan. Integendeel: 'Dit woord is zeer dichtbij u, in uw mond en in uw hart, om het te volbrengen'. Met andere woorden, God geeft geen abstracte theorieën die ver van je afstaan, maar woorden om je leven naar in te richten. Wat God zegt raakt je leven. Maak het dan ook tot een zaak van je hart om te leven met Gods Woord, zo houdt Mozes hen voor. God droeg Jozua hetzelfde op. Hij moest Gods woorden overpeinzen.¹⁷ Zo zou hij inzicht krijgen in de betekenis van deze woorden. Zo zou hij beter kunnen uitvoeren wat God van hem vroeg. Dat gold voor hem, dat geldt evenzo voor ons.

Een paar tips voor het memoriseren:

A. Overdenken

Voor je iets uit je hoofd gaat leren, is het belangrijk dit te overdenken. Zo krijg je meer begrip van de belangrijke waarheden in zo'n vers. Overdenken komt vooral neer op twee dingen:

- Begrijpen waarom het gaat
  - Wat staat er in dit vers?

- Wat betekent het eigenlijk?
- Wat zou God ermee bedoelen?
- Welke betekenis heeft dit vers voor jouw leven?
  - Wat zou ik met deze gedachte van God kunnen doen?
  - Hoe heeft dit betrekking op mijn leven?
  - Wat betekent dit vers voor mij?

B. Praktisch: hoe leer je een vers?

- Kies een tijdstip waarop je je goed kunt concentreren
- Overdenk het vers eerst
- Leer de tekstverwijzing als onderdeel van het vers
- Leer het zoals het er staat
- Regelmaat: leer niet ineens 20 verzen maar liever constant een beperkt aantal (2 of 3 per week bijvoorbeeld),
- Repeteer, want: je onthoudt wat belangrijk voor je is en waar je steeds weer aan herinnerd wordt
- Kies een vaste tijd voor het repeteren
- Samen: met iemand anders dit memoriseren voornemen en samen verzen repeteren is gebleken echt te helpen

Nu we, ter voorbereiding van het boek Jozua over zijn persoon en zijn geloof – zowel in zijn geduld als in zijn volharding – hebben nagedacht, stellen we je voor het volgende vers te memoriseren.

Memorisatievers:

Hebreeën 10:36

Blijf juist volharden, want als u de wil van God doet, zult u ontvangen wat u beloofd is.

III. GOD DOET WAT HIJ BELOOFT – JOZUA 1 – 4

Over de roeping van Jozua, een heidense prostituee die God geloofde en natte voeten.

Mozes is dood. Ineens is Jozua – inmiddels ongeveer 80 jaar oud – verantwoordelijk om onder leiding van God, Israël het beloofde land in te brengen. Hij was weliswaar al vertrouwd met God, maar eenvoudig kan het niet geweest zijn om een man als Mozes op te volgen. Het is niet de eerste keer dat Jozua voor dit land staat. Al eerder stond hij hier, toen hij destijds als verkenners het land binnen ging (Numeri 13). Hij was toen enthousiast en vol geloof, maar het liep slecht af. Het is ook niet de eerste keer dat het volk voor het beloofde land staat. Vanwege hun gebrek aan vertrouwen op God mochten zij het land niet binnentrekken (Numeri 14:21-23). Nu, veertig jaar later volgt dus de tweede poging. Lees Jozua 1.

1. Wat zegt God dat Jozua moet doen in 1:1-9? Schrijf alle geboden op.
2. Wat belooft God aan Jozua in deze verzen? Schrijf alle beloftes op.
3. Waarom zou God zo vaak zijn oproep om sterk en moedig te zijn herhaald hebben?
4. Formuleer nu welke rol God zichzelf toekent in de verovering van het land en welke Hij Jozua en het volk aanreikt.
5. Aan welke woorden van God zou Jozua zich hebben vastgeklampt bij deze moeilijke opgave, denk je?
6. Denk nu eens aan je eigen leven. Heb jij ook woorden die bepalend zijn voor je leven met God? Als dit je wens is, zo concreet met beloften van God dagelijks te leven, hoe zou je dat kunnen leren?

Jozua krijgt duidelijke orders: 'ga het land binnen dat God je zal geven en neem het in bezit'. In plaats van gelijk de Jordaan over te steken naar Jericho, stuurt Jozua eerst verkenners naar dit eerste strategische fort, de grote stad Jericho. Deze verkenners worden geholpen door Rachab. Zij is een prostituee die vele verhalen heeft gehoord. Van 40 jaar geleden, toen het machtige Egypte de oppermacht van Israëls God moest erkennen. Ook van meer recente gebeurtenissen die dit merkwaardige volk beleefde, alles dankzij hun onbekende maar indrukwekkende God. Zij schaart zich aan de zijde van dit volk, sluit een verbond met hen, in de naam van deze God. Lees Jozua 2.

7. Wat geloofde Rachab zelf over God en hoe beïnvloedde dat haar daden? (zie naast de verzen 2:8-11 en ook Heb 11:31).
8. Lees Deut. 7:1-6, 9:1-6. Alle inwoners van Jericho moesten sterven. Wat gebeurde er met Rachab en waarom werd zij gespaard en opgenomen in het volk van God? Zie ook Genesis 15:16.
9. Lees Mattheüs 1:1-7. Welke 4 vrouwen worden genoemd in het geslachtsregister van Jezus? Bedenk kort wat je van elk van deze vrouwen

weet (zie Genesis 38, Jozua 2, Ruth 1-4 en 2 Sam 11). Wat zeggen je deze toch wel merkwaardige voorouders van Christus over God?

Israël wacht al bijna een week op het bevel om te vertrekken. Eindelijk zijn de verkenners teruggekomen met goed nieuws (2:24). Jozua bereidt zich voor, zodat ze vroeg in de ochtend (3:1) Kanaän binnen kunnen trekken.

Na 3 dagen (3:2) staan ze voor de Jordaan. Het gedeelte aan de kant waar ze staan is groen en vruchtbaar. Aan de andere kant zien ze grijze klei en verderop een dichtbegroeid woud met wilde dieren (zoals beschreven in Jeremia 12:5 en 50:44).

Voor hen stroomt de rivier. Het grootste gedeelte van het jaar is de Jordaan ondiep genoeg om makkelijk over te steken op deze plek, maar aan het begin van April hebben de gesmolten sneeuw en de regen de rivier doen toenemen tot een stortvloed (Jozua 3:15). Hoe krijgt Jozua deze verzameling soldaten, vrouwen, kinderen en dieren over de rivier? Lees Jozua 3 en 4.

10. Vat kort samen wat er gebeurt in deze hoofdstukken.
11. De ark speelt een centrale rol in dit verhaal. Lees ook Exodus 25:16 – 22. Hoe zou je persoonlijk die centrale rol willen formuleren?

Jozua richt 12 stenen op na de overtocht door de Jordaan (4:4-7, 19-24). Het was niet de enige keer dat er een gedenkteken werd opgericht door iemand als herinnering aan een ontmoeting, keuze of belofte.²¹ Jozua richt in totaal 7 gedenktekens op in het land, opdat toekomstige generaties niet zouden vergeten wat God voor hen gedaan had.

12. Denkend aan je eigen leven, zijn er misschien ook 'gedenktekens' die je hebt opgericht, om je te herinneren aan speciale momenten in je leven met God? Dat zouden ervaringen, beloftes of afspraken kunnen zijn, die je niet wilt vergeten. Heb je ooit zoiets gedaan? Wat zou je je daarbij kunnen voorstellen?

Een mooi gedeelte dat zo aangeeft hoe we ons aan God kunnen toewijden, in het juiste besef dat het niet maar een kwestie van discipline en wilskracht is, maar juist van overgave aan Hem, is het volgende vers. We raden je aan het dan ook, naar aanleiding van bovenstaande studie, te memoriseren.

Memorisatievers:

1 Tessalonicenzen 5:23 – 24

Moge de God van de vrede zelf uw leven in alle opzichten heiligen en mogen heel uw geest, ziel en lichaam zuiver bewaard zijn bij de komst van onze Heer Jezus Christus. Hij die u roept is trouw en doet zijn belofte gestand.

IV. IN HET LAND VAN DE BELOFTE – JOZUA 5 – 9

Lees Jozua 5 – 9

De voorbereiding

De Israëlieten zijn nu in Gilgal. De Jordaan ligt breed stromend achter hen. De vorige dag stonden ze er nog voor (Jozua 3:15, 16). Net alsof een sterke, onzichtbare hand het aanstromende water tegen had gehouden, zo was er een pad ontstaan. Daar waren ze over gelopen, vlak langs de ark. Nu hoor je weer het stromende water, er is geen spoor meer van een pad.

Een hoop van 12 grote stenen getuigt nog van dit indrukwekkende gebeuren. Hoe nu verder? Jozua zal het wel weten, dat hebben ze gister gemerkt. Hij is een man van God, net als Mozes!

Jozua krijgt twee opdrachten van God:

- I. Jongens en mannen besnijden (Jozua 5:7).
- II. Het Pascha vieren (Jozua 5:9 –14).

Lees over de besnijdenis Genesis 17:9 – 14, over de instelling van het Pascha Exodus 12 (let speciaal op de verzen 24 – 27 en 43 – 50).

1. Leg uit van welk wezenlijk belang deze beide rituelen waren voor de Israëlieten als volk van God.

Na de viering hield het manna op (kijk voor het begin naar Exodus 16:9 – 16, 31 – 35). Gilgal werd de plaats van: 'wegnemen van smaad', bezinning en concentratie op het verbond. Pas toen kon Israël verder. Jozua gaat zich vast oriënteren. Plotseling staat hij tegenover een man met een zwaard. Kennelijk onbevreesd stapt hij op hem af.

2. Beschrijf het volgende tafereel. Vertel eens wat dit je doet. (Jozua 5:13– 6:5)

Jericho, de sterke metropool

3. Lees Jozua 6:6 – 14. Jozua en het volk voeren het door God geopenbaarde krijgsplan uit. Wat voor indruk zou deze strategie gemaakt hebben op de inwoners van Jericho, verward maar misschien ook angstig als ze waren? Zes dagen voor hun ogen een optocht met de imponerende klank van de ramshoorn.
4. Lees Jozua 6:15 – 19. Aan welke richtlijnen en bepalingen moest Israël zich strikt houden?

5. Jozua 6:20 – 27. Wat bracht de muren aan het wankelen?

Ergens stond nog een brok muur overeind. Er hing een rood koord uit een raam. De vrouw die YHWH, de God van Israël erkende en bij zijn volk wilde horen, werd – samen met haar familie – gered.

De tweede stad

De volgende, veel kleinere, stad heet Ai. De mannen die de stad verkend hebben, menen dat het niet moeilijk zal zijn om die te veroveren. Dus vinden ze dat niet het hele leger hoeft op te trekken. Aldus wordt besloten.

18. Lees Jozua 7 en beschrijf de gebeurtenissen die indruk op je maken. Welk effect heeft dit op je, wat doet het je?

Jozua voelt zich verslagen. Hij weet niet meer wat hij kan verwachten, wat hij nog zeggen moet. Hij scheurt zijn kleren en vernedert zich voor de Heer. Die laat hem vrij snel weten wat het werkelijke probleem is. God zegt: 'De afspraken waren duidelijk, maar die zijn geschonden. Ik zal niet meer met jullie zijn als jullie wat onder de ban lag niet uit je midden wegdoet. `Jozua, sta op en heilig het volk!'

Achan blijkt de schuldige te zijn. Hij en zijn gezin moeten worden gestenigd. Pas dan kan Israël weer op Gods steun en het vermogen tot overwinning rekenen. Jozua pakt hierna de aanval op Ai wel zorgvuldiger aan, in overleg met de Heer. Hij heeft een belangrijke les geleerd. Gods toorn was hem de eerste keer ontgaan, dat zal hem niet opnieuw overkomen.

19. Had hij deze nederlaag kunnen voorkomen, denk je? Hoe dan eventueel? Kijk eens, ter vergelijking, naar hoe hij deze tweede keer een krijgsplan opstelt in Jozua 8:1-8.
20. Let wel, onze overwegingen met betrekking tot Jozua's optreden zijn vermoedens waarover we niet te stellig kunnen en willen zijn. Maar er is wel een opmerkelijk verschil waar te nemen in zijn leiderschap, hoe hij de eerste keer Ai tegemoet trad en deze tweede keer.
21. Welke les zie je voor jou persoonlijk, met betrekking tot besluitvorming zoals hier in beide gevallen beschreven? Denk eens na, hoe je belangrijke besluiten neemt of meer wilt leren nemen. Wat spreekt je aan bij de beschrijving van Gods woorden en Jozua's optreden, als hij en het krijgsvolk van Israël Ai inneemt en verslaat.

Een paar goede woorden om je in dit verband te bemoedigen:

"Goed en rechtvaardig is de HEER, hij wijst zondaars de weg.

Wie nederig zijn leidt hij in het rechte spoor, hij leert hun zijn paden te gaan.

Aan wie in ontzag voor Hem leven, leert de HEER de rechte weg te kiezen,

De HEER is een vriend van wie Hem vrezen,
Hij maakt hen vertrouwd met zijn verbond."

"Ik geef inzicht en wijs de weg die je moet gaan
Ik geef raad, op jou rust mijn oog
Wees niet redeloos als paarden of ezels..."
Psalm 25:12-14 en 32:8-9

22. Wat kan, volgens deze verzen, het ontvangen van leiding in de weg staan?

Jozua droeg een grote verantwoordelijkheid. Er waren fouten gemaakt en de gevolgen waren dramatisch. Maar dat is gelukkig niet het eind van het verhaal. God sprak tot hem en de zaken werden rechtgezet. En hij verloor de moed niet, maar bleef inspirerend optreden. Tot het einde toe. Daar zit voor ons wel een mooie les in.

23. Stel je hebt niet voldoende de leiding van God gezocht, of God te weinig betrokken in een besluit. Later blijkt dat je een verkeerd besluit hebt genomen. Wat leer je van deze gebeurtenis in het leven van Jozua? Hoe wil je leren reageren tegenover God en mensen die daarbij betrokken zijn, als je moet erkennen dat je dit beter had kunnen aanpakken?

De Duitsers spreken over 'Die Qual der Wahl' (letterlijk: De kwelling van de keuze) en de Italianen over 'L'imbarazzo della scelta' (Het onbehagen of het ongemak van de keuze). Klaarblijkelijk zijn we niet de enige Europeanen die het soms niet makkelijk vinden om een juiste keuze te maken. Zoveel hangt er soms immers van af. Het vermogen om besluiten te kunnen nemen, om te kunnen kiezen, wordt evenwel de ruggengraat van de menselijke persoonlijkheid genoemd!

Het is dan ook van groot belang, dat we aanspraak kunnen en mogen maken op de volgende belofte, waarin God ons leiding en advies voor goede besluiten toezegt.

Memoratievers:

Psalm 32:8

Ik geef inzicht en wijs de weg die je moet gaan Ik geef raad, op jou rust mijn oog.

V. GOD VECHT VOOR ISRAËL – JOZUA 10 EN 11

De Kanaänieten wilden graag met elkaar een alliantie smeden tegen Jozua en Israël. Israël had Ai, Bethel en Gibeon al in handen. Daarmee beheersten ze het gebied in het midden van het land. Zo waren het Noorden en Zuiden van elkaar afgesneden. De koningen van het Zuiden besluiten als eerste tot de aanval over te gaan. Ze trekken op naar Gibeon. Jozua had kort daarvoor een verbond gesloten met de Gibeonieten (zie Jozua 9). Weliswaar hadden de Gibeonieten dat met een list voor elkaar hadden gekregen, maar Jozua houdt zijn woord. Verbond is verbond. Jozua wordt in hoofdstuk 10 gelijk opgeroepen om ze te helpen. Lees Jozua 10.

De Israëlieten hadden de eed afgelegd in de naam van de Heer. Als ze het verbond zouden verbreken, zouden ze de integriteit van Gods naam schaden. Om dit te voorkomen, moest Israël wel zijn woord houden. Concentreer je nog even op het begrip 'verbond', en lees daarbij wat circa 300 jaar later (!!) gebeurde in 2 Samuël 21:1-2.

De dag was veel te kort... In 10:12-14 gebeurt er iets onvoorstelbaars. Terwijl het volk 's ochtends aan het vechten is tegen de zuidelijke koningen, bidt Jozua in de vorm van een direct bevel aan de zon en de maan (vergelijk met Mattheüs 21:21-22). We zeggen wel eens dat mensen hemel en aarde bewegen om iets gedaan te krijgen. Dat krijgt hier wel een heel letterlijke betekenis...

Er zijn mensen die beweren dat alles vernietigd zou worden als de zon stil zou staan. Dus zou dit kan niet echt gebeurd zijn. Wel zou de maan de hele nacht door veel helderder hebben kunnen schijnen, waardoor een extra lange, koele dag van 36 uur ontstond die het mogelijk maakte om langer door te vechten. Aan de andere kant: God, die de wereld geschapen heeft en de natuurwetten heeft ingesteld, moet zeker wel in staat zijn om die wetten tijdelijk buiten werking te stellen voor zijn doelen. De Bijbel getuigt dat God zowel de hemel als de aarde in zijn hand heeft. Hemellichamen zijn door Hem geschapen en zullen wankelen op de dag van de Heer.⁸

Hoe dan ook: Gods ingrijpen was nu nodig om het Israël mogelijk te maken de vijand te verslaan.

1. Wat bezielde Jozua, denk je, toen hij in het heetst van de strijd dit tegen de zon en de maan begon uit te roepen?
2. Lees Jozua 11. Zoals Jozua en het volk met de zuidelijke koningen gedaan hebben, doen ze met de noordelijke. In vers 6 herhaalt God opnieuw zijn belofte aan Jozua en het volk (zie bijvoorbeeld 10:8). Vanwaar deze herhaling, volgens jou, na alles wat Jozua God had zien doen?

---

⁸ Gen. 1:14 – 19, Jesaja 13:9 – 13, Mattheüs 24:20 – 30

Een opmerking bij vers 6:

Strijdwagens waren een essentieel onderdeel van de legers destijds. De Israëlieten zouden niet hun vertrouwen op de strijdwagens moeten stellen (Deut. 17:16, Psalm 20:8). Om die reden draagt God Jozua op de pezen van de paarden door te snijden en de strijdwagens te verbranden. Het klinkt wreed wellicht. Het doorsnijden van een pees boven de enkel was echter niet zo ongebruikelijk. Het doel ervan was paarden ongeschikt te maken voor inzet bij oorlogen, zodat ze alleen voor werk op het land gebruikt konden worden. Met andere woorden, Gods bedoeling was te voorkomen dat Israël op militaire middelen zou gaan vertrouwen.

In vers 23 lezen we dat het erop zit. Na ongeveer 7 jaar mogen de Israëlieten uitrusten na al hun strijd en veroveringen. We hebben net hoofdstukken lang gelezen over allerlei geweld.

- Geweld dat gerechtvaardigd was omdat in de eerste plaats de verwoestingen niet gebaseerd waren op politieke of militaire overwegingen, maar op godsdienstige.²⁶
  - Daarnaast werden de steden ingenomen op bevel van God en hebben de innames dus te maken met het morele karakter van God. Als wij geloven dat de Heer heilig is, volgt daaruit dat wat Hij gebiedt rechtvaardig en juist is.
  - Ten derde was het in werkelijkheid de Heer die deze steden verwoestte.²⁷ Israël was slechts zijn instrument voor de verovering.
  - Tot slot wordt de reden voor dit bevel duidelijk genoemd in de Bijbel. Dat verklaart de noodzaak van het bevel en het harde, radicale optreden. De verwoesting van de steden van Kanaän moet gezien worden als een direct oordeel van de Heer, vanwege hun weerbarstigheid en gruwelijke zonden. (Gen. 15:16-21)
3. Je hebt nu veel nagedacht over de verovering van het land, en enigszins meegeleefd met wat er gebeurd is. Welk belang hebben, volgens jou, deze veroveringen en de vervulling van Gods belofte aan Zijn volk? Wat zegt je dat met betrekking tot jouw eigen leven nu?

Memorisatievers:

Jesaja 41:10

Wees niet bang want Ik ben bij je, vrees niet, want Ik ben je God.

Ik zal je sterken, ik zal je helpen,

je steunen met mijn onoverwinnelijke rechterhand.

VI. DE STRJD

Over een strijd die werd opgegeven

Jozua is oud geworden (Jozua 13:1). Zijn strijd zit erop. Het land wordt verdeeld over de verschillende stammen (Jozua 12 – 22) met als eindconclusie Jozua 21:45 'Niet een van alle goede beloften, die de Heer aan het huis van Israël had toegezegd is onervuld gebleven; alles is uitgekomen.'

Iedere stam moet nu verder het aangewezen gebied op de bestaande bewoners veroveren. Voor deze veroveringen gelden Gods duidelijke bevelen en beloften. Israël heeft geweldige geloofsavonturen beleefd in de strijd onder leiding van Jozua. Het lijkt dat het nu wel zal lukken om door te strijden. Ze hebben ervaring opgedaan, prachtige herinneringen aan Gods optreden, duidelijke bevelen en beloften. Een samenvattend hoofdstuk over deze dingen is Deuteronomium 7. Lees naast dit hoofdstuk ook Deut. 9:1–6 en Exodus 23:24 –33.

1. Wat moet Israël doen met de bewoners van Kanaän?
2. Wat mogen ze niet doen?
3. Wat is het 'waarom' van deze orders? Lees nog Numeri 33:55 – 56.
4. Met welke herinneringen en beloften motiveert God hen?
5. Hoe probeert God vrees weg te nemen?

We lezen over 'horzels' die God zal sturen; hoogstwaarschijnlijk grote wespen. God belooft dat Hij ze in zal zetten om paniek te zaaien. Het is inderdaad de ervaring van een boer dat een kudde vee, door horzels aangevallen, in paniek raakt. Israël had al op verschillende manieren meegemaakt, dat God de natuur naar Zijn hand zette. Die horzels heeft Hij dus ook nog achter de hand. Wat nog te vrezen?

6. Lees Jozua 15:63, 16:10, 17:12, 16 – 18 en Rechters 1:18 – 21, 27 – 35. We lezen in eentonig ritme: 'niet verdreven'. Waarom zou het volk zo hebben gehandeld? Denk hierover na en probeer oorzaken te vinden voor dit voortijdig staken van de strijd.
7. Wat waren de voorspelde gevolgen?

Lees Rechters 2:1 – 5 over een trieste conclusie en een volk dat huilt (Bochim). Hun ongelooft en hun ongehoorzaamheid heeft daar alle reden toe gegeven. Het avontuur dat het volk onder leiding van Jozua in vertrouwen op God begon, eindigt in een teleurstelling.

Van fysieke strijd naar geestelijke strijd

Israël werd opgeroepen zowel geestelijk als fysiek strijd te leveren. Geestelijk in de zin van vechten tegen zonde, en vechten tegen onverschilligheid met betrekking tot Gods woord. Geestelijk in de zin van handelen in geloof, met vertrouwen op God sterkere tegenstanders tegemoet treden en verslaan. Ze zouden na die overwinningen, als ze werkelijk gingen begrijpen wie God is en hoe genadig Hij tegenover hen was, het meest nederige volk ter aarde zijn. Want zij hadden Hem leren kennen en wisten van zijn geduld en vergeving. Daarnaast wisten ze dat het land dat ze bewoonden van God was en bleef.

Dus vierden ze dat, elk jaar weer met enkele belangrijke feesten. Dan werden dieren geofferd om uitdrukking te geven aan zowel de erkenning van hun zondigheid, als aan de aangeboden verzoening door deze liefhebbende God. Elke zeven dagen namen ze een dag van rust, en elke zeven jaar gaven ze het land rust. Werk moet immers in het juiste perspectief blijven staan. Economische voorspoed hangt immers vooral af van Gods zegen. Zo zou dit volk – door God geroepen en uitgekozen – de wereld tonen wat leven met Hem als Heer betekent. Deze levenswijze, zowel in fysieke als geestelijke zin, vroeg en vraagt geloof.

8. Hoe zou je het leven in geloof van de Israëlieten in Jozua's tijd beschrijven? Met welke geestelijke strijd zouden zij worden geconfronteerd, volgens jou?

Dat oude verbond, het oude Testament, staat in de schaduw van het nieuwe Testament. Aldus lezen we bijvoorbeeld in de Hebreeën brief, die aan Joodse christenen geschreven was. Zijn Koninkrijk is – anders dan destijds in Israël – nu fysiek onzichtbaar. Zij is geestelijk wel waarneembaar, sinds Gods zoon naar de aarde gekomen is. Hij is het Lam dat eens en voor altijd geofferd werd. Zijn volgelingen erkennen Hem als koning. Dat tonen ze door hun leven in vertrouwen op Hem, daarover spreken ze dankbaar omdat ze de aanwezigheid van zijn Geest ervaren. Eens zal dat Koninkrijk ook fysiek waarneembaar zijn als Gods zoon een tweede keer naar de aarde komt.

Lees Efeziërs 6:10 – 20. De christenen, de burgers van Gods Koninkrijk, zijn dus betrokken in een geestelijke strijd. Gods tegenstander is hun tegenstander geworden. Net als Adam en Eva tot zonde werden verleid, zal ook elke volgeling van Christus daarmee rekening moeten houden. Maar hij kan sterk staan en standhouden tegen de listige tactieken van de duivel.

9. Met welke houding en verwachting wordt de christen opgeroepen in deze strijd te staan?
10. Wat wordt hem aangeboden, waarmee moet hij zich wapenen om stand te kunnen houden in de strijd? Beschrijf de verschillende onderdelen van de wapenrusting in eigen woorden, zodat het duidelijk is wat ze betekenen en waartoe ze dienen.

Over een strijd die werd gewonnen

Jezus is het Griekse equivalent van Jozua. De naam betekent 'de HEER is redding'. En net zoals Jozua geroepen was het volk van God naar het beloofde land te leiden, zo heeft Jezus ook de weg gebaad naar Gods Koninkrijk. Er was een strijd te leveren; de dood moest worden overwonnen en Satan worden verslagen, zodat Gods kinderen – verzoend met de Vader – voor eeuwig in Gods aanwezigheid konden verkeren.

Denkend aan de vreugde die voor Hem in het verschiep lag, zo lezen we in Hebrëeën 12, liet Hij zich niet afschrikken door de schande van het kruis. Hij hield stand en nam plaats aan de rechterhand van de troon van God. Er was een zware strijd te leveren, maar zo heeft Hij de grootste overwinning behaald die wij ons kunnen voorstellen.

A. BESCHRIJVING VAN DE OVERWINNAAR

11. Lees Hebrëeën 2:10 – 18. Wat voor iemand was en is die Overwinnaar?
12. Hoe wordt Hij beschreven in relatie tot ons? Wat mogen wij derhalve verwachten?
13. Wat betekent deze overwinning voor ons concreet?

B. BESCHRIJVING VAN DE OVERWINNING

Johannes, op hoge leeftijd verbannen naar het eiland Patmos, mocht een blik in de hemel slaan (Openbaringen 1:9 en 4:1). Aan hem werd geopenbaard hoe de strijd, waarin God alles heeft gegeven, voor ons afloopt. Er is daarover geen onzekerheid. Het laatste Bijbelboek beschrijft in verschillende cycli hoe de geschiedenis van de mens in deze gevallen wereld ten einde loopt en de behaalde overwinning aan het kruis zijn voltooiing vindt. Lees Openbaringen 12:7 – 12.

14. Er ontbrandt een strijd tussen de aartsengel Michaël met zijn engelen en de draak – dat wil zeggen duivel of Satan – met zijn engelen. Hoe wordt de afloop daarvan beschreven?
15. In de hemel is geen plaats meer voor de aanklager. Gods heerschappij wordt werkelijkheid, maar de duivel vecht zijn laatste, verbeterde strijd. Beschrijf je indrukken. (De vrouw vertegenwoordigt het "volk van God" in het Oude en Nieuwe Testament.)

Maar dat is niet het eind van het verhaal. Aan Johannes wordt later getoond hoe alles tenslotte tot een einde komt, hoe de overwinning definitief en volkomen wordt. Lees Openbaring 20:11 – 21:7.

16. Wat wordt er gezegd over de dood en het dodenrijk? Wat zou dat betekenen, denk je?
17. De aarde en de hemel worden vernieuwd, zo staat er. Hoe wordt de nieuwe herschape wereld beschreven? Waarvan mogen we zeker zijn?

C. DE STRJD DIE NOG GAANDE IS

We zitten er middenin, tussen het 'verheug u' en het 'wee de aarde en de zee' in de zojuist gelezen teksten van Openbaring 12 en 20. We weten van de eindoverwinning, maar onze leider Jezus Christus verwacht dat we Hem volgen in geloof. Dat we tot het einde in vol vertrouwen op Hem strijden, om zijn overwinning realiteit te laten worden in ons leven. Zo tonen we aan de mensen om ons heen dat we grootse dingen verwachten. Maar dat we ook bereid zijn ons daarvoor in te zetten. We leven immers met een ander perspectief dan mensen die zich beperken tot het tijdelijke en vergankelijke.

De geschiedenis van Jozua en Gods volk tonen ons het belang van volharding. Laten we ervan leren om – net als Jozua en Jezus – tot het einde toe toegewijd de opdracht van onze Heer uitvoeren.

Petrus schrijft in zijn tweede brief: 'Span daarom – omdat u door God alles geschonken is wat nodig is voor een vroom leven – al uw krachten in om uw geloof te verrijken met deugdzaamheid, uw deugdzaamheid met kennis, uw kennis met zelfbeheersing, uw zelfbeheersing met volharding, uw volharding met vroomheid, uw vroomheid met liefde voor uw broeders en zusters, en uw liefde voor uw broeders en zusters met liefde voor allen. Als u deze eigenschappen in overvloed bezit, is uw kennis van onze Heer Jezus Christus niet nutteloos maar vruchtbaar. Wie ze niet bezit is kortzichtig, ja blind, en vergeet dat hij van zijn vroegere zonden gereinigd is. Span u daarom des te meer in om uw roeping en uitverkiezing waar te maken, broeders en zusters. Als u dit alles doet, komt u nooit ten val en zal u onbelemmerd toegang worden verleend tot het eeuwig Koninkrijk van onze Heer en redder Jezus Christus.' (2 Petrus 1:5-11)

18. Waartoe worden we door de apostel opgeroepen, met betrekking tot het 'waar maken van onze roeping en uitverkiezing'? Hoe stel je je dat concreet voor?
19. Als jij aan 'geestelijke strijd' denkt, wat betekent deze term voor jou? Ervaar je die in je eigen leven? Zo ja, hoe dan? Op welke terreinen bijvoorbeeld?
20. Hoe vind jij daarbij de nodige motivatie, kracht en moed?

Om niet te vergeten:

Hebreeën 12:3

*Laat tot u doordringen hoe hij standhield
toen de zondaars zich zo tegen hem verzetten,
opdat u niet de moed verliest en het opgeeft.*

VII. BEZINNING EN KEUZE

De oproep van Mozes voor zijn sterven

Mozes heeft het volk uit de slavernij, eerst naar de berg van God en dan naar het beloofde land mogen leiden. Hij weet maar al te goed hoe halsstarrig het volk vaak is geweest, hoe ze makkelijk Gods bedoelingen vergaten en vooral gericht waren op hun eigen, directe behoeften. Daarom doet hij – vlak voor zijn sterven – hen een dringende oproep. Hij dringt aan op een duidelijke keuze. Lees Deuteronomium 30.

1. Waar moet tussen gekozen worden?
2. Wat zijn de gevolgen van het kiezen voor het één en voor het ander?
3. Wat betekent het gekozen voor hun toekomst als volk van God?

De oproep van Jozua voor zijn sterven

Bij Jozua zien we – vlak voor zijn sterven – eenzelfde dringende oproep. Hij heeft het volk leren kennen, hij weet van hun valkuilen. Daarom dringt ook hij aan op een duidelijke keuze. Lees Jozua 23 en 24:1 – 28.

4. Waar moet tussen gekozen worden?
5. Wat zijn de gevolgen van het kiezen voor het één en voor het ander?
6. Wat betekent het gekozen voor hun toekomst als volk van God?

Jozua gaat zelf voorop in het kiezen (Jozua 24:15). Hij heeft besloten voor wie hij wil leven en wil dat ook publiekelijk bekendmaken. Het volk lijkt hem te volgen.

7. Wat wil, volgens jou, Jozua bereiken door deze dialoog in 24:16-24 met het volk?
8. Hoe past 'de grote steen' – vers 26 – in dit geheel?

Voor reflectie, richting en beslissing

Vertaal de keuzemogelijkheid van toen – ongeveer 1400 voor Christus – naar nu. Dat wil zeggen, naar jezelf, denkend aan jouw situaties en relaties. Stel jezelf nu deze zelfde vragen als hierboven, gebruik dan nu de ik-vorm.

9. Waar moet bij mij tussen gekozen worden?
10. Wat zijn de gevolgen van het kiezen voor het één en voor het ander?
11. Wat betekent het gekozen voor mijn toekomst als kind van God?

Eventueel andere vragen die je jezelf hierbij stellen kunt:

12. Ben ik tevreden met de manier waarop ik mijn leven als kind van God invul?
Hoe evalueer ik de wijze waarop ik de relatie met Hem gestalte geef, of hoe ik 'Hem dien', om de woorden van Jozua te gebruiken?
13. Zijn er, volgens jou, dingen 'die echt moeten veranderen'?

Mozes noemt in zijn oproep de altijd openstaande mogelijkheid van ommekeer (zie bijvoorbeeld Deut. 30:10). En als je dit als een belangrijk keuzemoment voor jezelf beschouwt, formuleer dan welke keuze je wilt maken. Schrijf deze op, specifiek en concreet. Spreek het dan uit tegen God en bespreek het met iemand. Zo maak je die keuze tot een gedenksteen – zie Jozua 4:4 – 7, 19 – 24 en 24:26 – 27 – in je leven.